

Til medlemmerne af arbejdsmarkedsudvalget
Folketinget, Christiansborg
1240 København K

18.06.2009

Dette brev er sendt til beskæftigelsesminister Inger Støjberg. Det må efter min mening også være af interesse for arbejdsmarkedsudvalget

Åbent brev til beskæftigelsesminister Inger Støjberg

Om mine netop afsluttede oplevelser af et aktiveringskursus hos Anden Aktør

Kære Inger,

I forbindelse med nye beregninger fra Det Nationale Forskningscenter for Velfærd (SFI) der viste, at private arbejdsløshedskonsulenter siden 2003 er blevet overbetalt med 1.000.000.000 kroner (ja, 1 milliard), er du blevet citeret for at sige, at pris og kvalitet med tiden er blevet meget bedre hos de private udbydere, og for at sige: ”Nu får vi noget for pengene og meget høj kvalitet” (Information, 3. juni 2009).

Jeg tror ikke vi kan blive uenige om, at det gælder om at bruge vores skattepenge på en fornuftig måde helt generelt, men her specifikt i kampen mod arbejdsløshed, er det ekstra vigtigt at sikre, at skattekroneerne anvendes, så vi får noget for pengene.

Derfor vil jeg gerne fortælle dig lidt om mine oplevelser på det aktiveringskursus jeg netop har deltaget i hos en Anden Aktør med lokaler på Østerbro. Derefter vil jeg bede dig stille dig selv spørgsmålet, om du mener, der er tale om at få noget for pengene og meget høj kvalitet?

Min baggrund

Jeg er uddannet fra Københavns Universitet i samfundsfag og datalogi. Jeg blev for første gang i mit liv arbejdsløs pr. 1. december 2008 kort efter jeg var fyldt 60 år, som følge af at den amerikanske ledelse i det firma jeg arbejdede i af økonomiske årsager valgte at flytte al udvikling til Indien. Jeg har arbejdet indenfor IT branchen siden jeg afsluttede min uddannelse, og har i mange år arbejdet som leder/chef, og herunder læst talrige ansøgninger og ansat adskillige nye medarbejdere.

Første møde med Anden Aktør

Da det lokale jobcenter efter egen mening ikke havde tilstrækkelig erfaring med akademikere, blev jeg sendt videre til en ”Anden Aktør”, som skulle ”tage sig af mig” de næste 12 måneder. Til den første jobsamtale jeg var til hos ”Anden Aktør”, fik jeg at vide, at jeg skulle aktiveres.

”Fint nok”, tænkte jeg, så kan det være jeg kan få et relevant kursus, som kan forbedre mine kompetencer, f.eks. bogføring eller et specifikt teknisk IT kursus.

Men nej, der var kun én mulighed for aktivering. Det var et 6-ugers kursus, afholdt af selv samme ”Anden Aktør”, hvor jeg skulle lære at lave ansøgninger og CV. Jeg havde valget: Deltag i kurset eller mist dine dagpenge. Der er ikke megen fri konkurrence her.

Aktiveringskursus hos Anden Aktør – lær at lave ansøgning og CV

Det viste sig, at mit kursus var opbygget således, at der var noget klasse-lignende undervisning eller vejledning i at udforme en ansøgning og et CV og tilhørende gruppearbejde i de to første uger, mens man de sidste fire uger stort set var overladt til sig selv. Der blev dog som regel arrangeret to frivillige temamøder på et par timers varighed om ugen de sidste fire uger. Men det var op til hver enkelt, hvad man ville bruge tiden til. Man kunne lede efter job på nettet, man kunne skrive ansøgninger, læse avis eller en bog, man kunne nyde det gode vejr og snakke med andre i samme arbejdsløshedssituation. Man måtte bare ikke gå hjem.

Det afgørende var, at man mødte ind og meldte sig og tilsvarende meldte sig ud, når man gik hjem, så man kunne dokumentere, at man havde været ”opbevaret” hos ”Anden Aktør” mindst 35 timer om ugen, da man ellers risikerede at miste dagpenge/aktiveringsydelse, hvilket den Anden Aktør ikke undlod at understrege.

Om indholdet de første to uger af kurset, vil jeg mene, at med normalt begavede mennesker som kursister, vil dette forløb kunne gennemgås på 2 højst 3 dage. Men OK, de første 2 uger føltes alligevel som lidt af et friskt pust, men den primære årsag til dette var samværet med nye mennesker, i samme situation som en selv. Det var ikke undervisningen, som var årsagen, selv om man jo altid kan prøve at se ting på en ny måde, og der er jo altid plads til forbedring.

Opbevaring

De sidste 4 uger var derimod ren ”opbevaring”. Jeg kunne lige så godt have siddet hjemme og lavet mine ansøgninger, og når det var gjort ville jeg hjemme kunne have lavet andet praktisk arbejde. Nu var jeg tvunget til at køre gennem byen og ”stemple ind” og tilbringe 7 timer i lokaler med dårligt indeklima inden jeg kunne ”stemple ud”, og køre gennem byen en gang til. Med mindre jeg gjorde som de fleste, nemlig at sætte sig ned i gården med en kop kaffe og nyde solskinet og de andre arbejdsløses selskab. Sjældent har jeg set så mange solbrune ansigter så tidligt på året. Ja, vejret var med os. Jeg tør ikke tænke på, hvordan det må være at være tvunget til at være i lokalerne om vinteren med det indeklima.

Hvordan er økonomien i det her?

I denne situation kunne jeg ikke lade være med at tænke over, hvorfor ”Anden Aktør” skal betales med mine og andres skattepenge for blot af lægge lokaler til min og andre arbejdsløses opbevaring i 4 uger. Det virker formålsløst og skaffer ikke flere arbejdspladser. Jeg har selv et hjem og en pc, hvorfor betale ekstra for Anden Aktørs lokaler, pc'er og personale, som jeg pænt hilser på, men ellers ikke har noget at gøre med. Jeg kan slet ikke forstå, hvordan man kan tale meget høj kvalitet i relation til fire ugers opbevaring. Hvordan kan man tale om høj kvalitet, når man blot skal tjekke ind og tjekke ud. Kan du hjælpe mig til at forstå det? Det er efter min opfattelse spild af skattepenge, som i disse tider kunne have været brugt til noget fornuftigt, som reelt kunne hjælpe på arbejdsløsheden i samfundet.

Inger, du har til TVA udtalt, at Anden Aktør får betaling for de arbejdsløse, som får et job. Det er meget muligt, men det kan kun være den halve sandhed. De må også få et beløb for hver kursist de får kørt igennem et sådant kursus i at lave ansøgninger. Jeg vil gætte på, at de får et beløb pr. kursist pr. uge, dag eller time.

Det gik nemlig undervejs i kurset op for mig, at den maksimale kapacitet af arbejdsløse som min Anden Aktør har lokaler og pc'er til så vidt muligt til enhver tid blev udnyttet fuldt ud, og lidt til. Det er der ud fra al økonomisk teori ikke noget mærkeligt ved. Anden Aktør er et privat firma og ved at have fuld belægning af arbejdsløse optimerer firmaet sin indtjening.

Men har de arbejdsløse glæde af det? Næppe. Det viste sig, at de arbejdsløse som sammen med mig mødte til kursusstart den første dag undervejs i forløbet blev suppleret med nye henviste arbejdsløse, som blev puttet midt ind i kurset uden af have deltaget fra starten, ligesom flere kun skulle deltage i færre dage end jeg skulle. Det vigtige for den Anden Aktør synes ud fra mine iagttagelser at være at køre med fuld kapacitet for at maksimere indtjeningen og her tog man ikke udgangspunkt i de arbejdsløses individuelle situation. Deltagerne var en blanding af akademikere og ikke akademikere, af nyuddannede og ældre mennesker. I uddannelsesforløbet blev alle skåret over en kam, og i de sidste 4 uger fik vi ca. en halv times individuel rådgivning hver. Ellers passede man sig selv. I løbet af de 6 uger var der to, som fik et arbejde. Ingen kan vide, om de havde fået et job under alle omstændigheder.

Min konklusion

Med de mest positive briller på vil jeg mene, at det er muligt at få nogle enkelte tips til ansøgning og CV i løbet af de første 2 uger, men det burde ikke vare 2 uger. Det er alt for meget. Det, at kunne skrive en ansøgning, giver jo heller ikke flere arbejdspladser, og i dag er det ikke arbejdskraft, der mangler, men arbejdspladser.

De sidste 4 uger er spild af gode skattepenge. Der er tale om opbevaring af de arbejdsløse, som der betales dyrt for uden at de arbejdsløse for glæde heraf.

Samlet set, mener jeg ikke vi får noget for pengene, og jeg kan ikke få øje på nogen god kvalitet. Vores skattepenge må kunne udnyttes på en bedre måde. Du er velkommen til at kontakte mig, hvis du vil have et par ideer.

Til sidst vil jeg gerne gøre opmærksom på en uheldig tendens indenfor det offentlige, som rammer de ældre (over 45 år) arbejdsløse. Der er en tendens til, at det offentlige ansætter unge nyuddannede til en reel løn, mens ældre arbejdsløse af Anden Aktør bliver sendt i tilskudsjob, det vil sige, de skal arbejde op til et år på dagpenge. Set i lyset af at færre end halvdelen får en reel løn efter perioden med løntilskud, opfattes det af mange ældre, som en hån mod dem, der har været mange år på arbejdsmarkedet, og som nu som ældre bliver sat i – ikke ung/dum i arbejde – men gammel/dum i arbejde. Det må være muligt, i løbet af tre måneder, at finde ud af, om en person på løntilskud, kan blive ansat med en reel løn eller ej. Det er unødigt gene af ældre samfundsborgere, at tvinge dem til tilskudsjob i et år.

Venlig hilsen

Niels Harms